

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Št. 5

PTUJ, 5. februarja 1965

din 25

Letnik XVIII.

S VI. občinske konference ZKS v Kidričevem

ODPRAVITI MORAMO NESKLADNOSTI IN NESORAZMERJA

Na VI. občinski konferenci ZKS Ptuj, ki je bila 30. januarja 1965 v dvorani v Kidričevem, je bilo v referatih sekretarja občinskega komiteja ZKS Janeza Kostanjevca, predsednice občinske skupščine Lojzke Stropnikove in v diskusiji izrečeno priznanje tistem delu članov in organizacij ZKS v občini, ki je v očeh občanov vredno spoštovanja in posnemanja, ker zagotavlja napredok in uspeh v naporih občinske skupnosti kot celote, v raznih delih občine, v kolektivih gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov, v organizacijah in družinah in pri posameznikih.

Na drugi strani pa so bili delegati iz osnovnih organizacij ZKS in gostje pozorjeni na vse tiste nepravilnosti, nevernosti, škodljive pojave in škode, neskladnosti, nesorazmerja in nespravljivosti s smisлом resolucij VIII. kongresa ZKJ in s prizadevanji večine delovnih ljudi, da bi dosegli napredok in izboljšanje na poti, ki nam jo je nakazal VIII. kongres ZKJ, v enakem navdušenju ter soglasnosti pri delu, kot je bila vse dni na kongresu pa tudi na konferenci v Kidričevem. V tem smislu je tudi sestavljena resolucija VI. konference ZKS občine Ptuj.

Konference so se udeležili poleg 125 delegatov in članov komiteja v imenu okrajnega komiteja ZKS Maribor član sekretariata okrajnega komiteja Stojan Požar, Ivan Bratko, direktor Državne založbe Slovenije, ki ga pozajmo Ptujčani kot uglednega političnega in družbenega delavca, Slavica Žemlič, borka NOV in višji oficir JLA ter Sonja Skorjančeva, članica Občinskega komiteja ZKS Ptuj.

Konferenci je predsedoval Vlado Vrečko, v delovnem predsedstvu pa sta bila tudi Anja Planinčeva in Maks Jabolčnik. Prav prisršna je bila gesta pionirske organizacije Kidričevo, ki je poslala po svojih 13 delegatih (8 deklic in 5 dečkov) navzočim pozdrave in šopek našljek ter najboljše želje, da bi koristili sklepi te konference nadaljnemu vsestranskemu razvoju v občini.

Enotnost se je pokazala na konferenci poleg vsebinskega dela še pri volitvah članov občinskega komiteja (23), kontrolne komisije (5) in revizijske komisije (5) ter delegatov za V. kongres ZKS (12).

KLJUB TEŽAVAM NAPREJ

Po vsebini referatov Janeza Kostanjevca in Lojzke Stropnikove so morali dobiti delegati in gostje vtis, da jim želite posredovati čim boljši pregled nad političnim in gospodarskim ter ostalim stanjem v občini, da bi sami laže pravilno ocenjevali vrednost dobrega in slabosti gospodarski napredok občine, na večja gmotna sredstva, na pravilno delitev in razporeditev dohodka itd.

Referata Janeza Kostanjevca in Lojzke Stropnikove sta bila

•**Tednik** izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 daje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož - Izdajalski zavod •**Tednik**, Ptuj — Odgovorni urednik: Anton Bauman — Uredništvo in uprava Ptuj, Laco-kova 8 — Tel. 156 — St. tek računa: NB Ptuj 604-19-603-72 — Tiski časopisno podjetje •Mariborski tisk• — Rokopisov ne vratimo. — Celetna naročnina za tuzemstvo 1250 za inozemstvo 2500 din

TE DNI PO SVETU

Jugoslovansko - grško sodelovanje

V pondeljek popoldne sta prispevala na štiridnevni uradni obisk v Jugoslavijo grški ministrski predsednik Georgius Papandreu in zunanj minister Stavros Kostopoulos s spremljavo. Visoki obisk grških gostov predstavlja uvod v novo obdobje medsebojnih poglobljenih in razširjenih stikov.

V enem letu predsednikovanja je premier Papandreu naredil za jugoslovansko-grško sodelovanje več kakor vse prejšnje vlade po vojni skupaj. Izmenjave delegacij so šele sedaj prav zaživele. Sodelovanje sega tudi v nekatere vidike grškega petletnega načrta industrializacije.

Ugotavljamo, da se blagovna izmenjava ni posebno obnesla v doslej sklenjenem sporazumu o gospodarskem sodelovanju in trgovinski izmenjavi, ki sta ga obe deželi sklenili leta 1960. Kritike so bile predvsem blagovne liste, ki so obsegale le nekaj predmetov na obeh straneh, na jugoslovanski strani v glavnem mesec v življenju, na grški pa bombaž v agrum.

Sedanji razgovori naj bi blagovne spiske razširili na izvoz industrijskih izdelkov, posebno strojne, elektro in kemične industrije.

Obe deželi sta že podpisali sporazum o malem obmejnem prometu in sodelovanju na področju informacij. Vendar je prejšnja vlada sporazum o ma-

zgrajena na realnih postavkah, brez olješevanja in prikrivanja česarkoli. To je podkrepljeno vlagano ugotovitev, da smo se v 20 minilih let povzpeli s stopnje ekonomsko slabem in zaostale občine na stopnjo srednje razvite občine, ki bo morala še mnogo storiti, da bi se povzpelje še više in da bodo v njej zadovoljni tudi tisti občani, ki so še danes v marsičem prikrnjani.

Predsednica občinske skupščine Lojzka Stropnikova je napovedala za vsa področja v občini skrbno varčevanje z družbenimi sredstvi, omemitev novih investicij, povečano skrb za šolstvo, zdravstvo in socialno varstvo itd. Varčevalna služba in vloge občanov, zlasti oročene hranilne vloge, bodo lahko v veliko potom skupnosti pri reševanju najvažnejših problemov.

V kolektivih in na vseh se judeže dobro zavedajo, da ne rešujejo vse proizvodnje samo strojji, temveč tudi kadri in da ne narekujejo podružabljanja zemlje samo plani Kmetijskega kombinata Ptuj in KZ v občini, pač pa vprašanje obdelovanja zemlje in preživljivanja starih in onemoglih občanov, ki ne morejo sami obdelovati zemlje in se preživljati. Neštete skrb za naše delovne ljudi, ki se začnejo pri dojenčkih in se nadaljujejo do starčkov, nosijo pečat sedanja

(Nadaljevanje na 4. strani)

Medtem ko se mudi te dni na štiridnevni uradni obisku grški ministrski predsednik, je prejšnji teden v podobni misiji prebil nekaj dni v Bolgariji državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović kot gost bolgarskega kolega Baševa. Z obiskom naj bi odstranili še zadnje ovire določene otplosti, ki je vladala zadnja leta v odnosih med obe dve državami v glavnem zaradi

jem obmejnem prometu praktično ukinila. Gre za ureditev obmejnih prehodov in dvolastnike.

Osnovno vzmet za grško-jugoslovansko sodelovanje pa predstavlja mešani jugoslovansko-grški odbor za gospodarsko sodelovanje, ustanovljen leta 1960. Odbor se redno sestane enkrat letno. Na decembrskem zasedanju lani so na primer sklenili, obe deželi razširita gospodarsko sodelovanje.

Podpisani protokol o trgovinski izmenjavi za leto 1965 govorja o 15 milijonih dolarjev v obeh smereh. Odbor je proučil tudi tehnično, turistično in športno sodelovanje ter vprašanje plačilnega prometa in kooperacije med industrijskimi podjetji.

Vsa ta vprašanja sodijo v dnevni red, ki sta se ga v razgovoru z jugoslovanskimi predstavniki dotaknila visoka grška gosta. Se bolj pomembna so bila politična vprašanja sedanjega časa, ki vsekakor vplivajo na položaj na Balkanu in svetovni položaj nasploh. O tem bo govorilo skupno poročilo, ki ga v času, ko to poročamo, še niso izdali. Omenimo naj, da vse jugoslovanski in grški tisk obširno poroča o sodelovanju med dvema deželama z različno družbeno ureditvijo, s čimer dajeta pravzaprav drugim zgled. Premiera Papandreu je beograjsko vseučilišče tudi promoviralo za častnega doktorja.

Ostali dogodki

znanih dogodkov v preteklosti po letu 1948. Ker gradita obe deželi socializem, imata kajpada v bistvu mnogo skupnega, posebno še, ker se njuni gospodarski pomoči (SEV) organizacije vzhodnoevropskih dežel. Zasedanje je sicer proučevalo delo med 18. in 19. zasedanjem, sodelovanje med nacionalnimi gospodarskimi načrti, vprašanje specializacije proizvodnje itd. Vendar je bil glavni poudarek jugoslovanskemu sodelovanju v nekaterih organih SEV. Vse članice (razen odsohte Albanije) so sporazum o sodelovanju SFRJ toplo pozdravile, četudi Jugoslavija ni članica SEV. To tudi pomeni, da je SEV postal odprt organizacija.

JUGOSLAVIJA V SEV

Gonja kitajskega vodstva proti SZ ne pojenja. Na drugi strani pa vzbudila precej zanimalja po svetu vest, da je jugoslovanska delegacija sodelovala na zasedanju sveta za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV), organizacije vzhodnoevropskih dežel. Zasedanje je sicer proučevalo delo med 18. in 19. zasedanjem, sodelovanje med nacionalnimi gospodarskimi načrti, vprašanje specializacije proizvodnje itd. Vendar je bil glavni poudarek jugoslovanskemu sodelovanju v nekaterih organih SEV. Vse članice (razen odsohte Albanije) so sporazum o sodelovanju SFRJ toplo pozdravile, četudi Jugoslavija ni članica SEV. To tudi pomeni, da je SEV postal odprt organizacija.

Zadnje čase skuša Zvezna republika Nemčija vplivati na arabski in afriški svet, naj bi ne navezoval stikov z Nemško demokratično republiko, in grozi s Hallsteinovo doktrino, to je s prekinjivo diplomatskih stikov. Začelo pa se je ob vesti, da je predsednik ZAR povabil vladnega predstavnika Vzhodne Nemčije Ulbrichta na obisk v Kairo. Kaže, da se bo Hallsteinova doktrina zlomila prav na arabskih tleh.

NEURADNO SPREJETO VABILO

Pred tedni je ameriški predsednik neuradno povabil sovjetske najvišje predstavnike, da obisjejo ZDA. Te dni je glasilo CK KP Sovjetske zveze Pravda neuradno sporočilo, da bi predsednik Kosigin in prvi sekretar CK Brežnev vabil sprehajati. To pomeni, da bi politični prvaki obeh dežel mogli v kratkem izmenjati nazore o perečih mednarodnih vprašanjih in tako nadaljevati započeti razgovor Hruščov-Kennedy.

Vendar moramo priznati, da dogodki ne obetajo najbolje. Pred dnevi so Američani ugotovili na podlagi atomskih delčkov, da so v SZ preizkusili podzemsko atomsko oružje. Res je, da moskovski sporazum govorja o prepovedi v zraku, na zemlji in v morju, ne pa tudi o podzemskih eksplozijah. V Washingtonu sedaj pravijo, da bodo ZDA morda znova pričele s poizkusi v zraku.

Tak razvoj po vsebuje sprito kitajske bombe in najnoviješih namigov iz Džakarte o želji po lastni atomski bombi zaskrbljenosti. Ni droma, da bodo šli po drugi Francije in Kitajske tudi drugi, da bi si, kot trde, zagovorili primeren sloves pri sedanjem formalno samo tričlanskem atomskem klubu.

Sistem upravljanja brez formalizma

Ormoške komuniste bodo zastopali na V. kongresu ZKS trije delegati: Drago Pintarič, Matija Topolovec in Matija Ratek.

Na občinski konferenci ZK, ki je bila v soboto, 30. januarja, v Ormožu so navzoči vsestransko analizirali in ocenili delo in vlogo ZK na vseh področjih družbenega življenja v občini. Referat občinskega sekretarja Draga Pintariča in poznejša razprava sta kritično nakazala konkretno pomajkljivosti dela komunistov.

V razpravi je sodelovalo 10 diskutantov, ki so konferenco opozorili na številne probleme v gospodarski in negospodarski dejavnosti. Ugotovljeno je bilo, da je bil prispevek nekaterih komunistov pri poglavljaju socialističnih odnosov, pri decentralizaciji upravljanja ter pri delitvi osebnih dohodkov po učinku dela zelo pičel.

Bolj učinkovito se je treba spoprijeti z zastarelimi metodami dela v nekaterih osnovnih organizacijah ZK in uspešnejše bo treba pomagati mladim komunistom in neposrednim proizvajalcem. Član ZK mora biti pobudnik in nosilec naprednih idej. Zasebne kmetovalec je treba hitreje vključevati v sodobno proizvodnjo. Nagrajevanje po delu v občini še ni obdelano. Smeleje je treba uveljavljati vodilno vlogo ZK. Večji poudarek sindikatu in ostalim družbeno-političnim organizacijam v občini.

Strokovno in idejno politično izobraževanje, odprava samovolje in pomajkljivosti so nekatere izmed poglavljivih nalog članov ZK.

VIII. kongres ZKS je ponovno poddaril vodilno vlogo ZK. Ta pa med drugim izhaja iz dejstva, da je Zveza komunistov najzvestejši del delovnega razreda,

Drago Pintarič

da pospešeno deluje v pogojih samoupravljanja in v sistemu delitve po delu. Prejšnje operativno reševanje družbenega dela ZK danes v sistemu delavskega in družbenega samoupravljanja več ne ustreza vsakdanji praksi. Družbeno delo opravljajo samoupravni organi. Komunisti se v njih pojavljajo kot nosilci socialističnih progresivnih stališč. Komunisti delujejo individualno s svojo idejno sposobnostjo in zavestnim preprizjevanjem.

Referat sekretarja Občinskega komiteja ZK občine Ormož Draga Pintariča je nakazal vrsto pomajkljivosti, slabosti in problemov, ki se pojavljajo pri delu nekaterih komunistov v občini. Tako pri nekaterih osnovnih organizacijah ZK in članih ZK prevladuje mnenje, da družbeni organi rešujejo vse družbeni probleme in zadeve ter zakaj bi se v njih vmešavala Zveza komunistov. Konference je dala odgovor na nerešeno vprašanje, s čim se najukvarjajo člani ZK in osnovne organizacije. To je bila ena

izmed prejšnjih nejasnosti. V osnovni organizaciji ZK se mora član ZK ideolesko izgrajevati, zavzemati se za napredna stališča in aktivno delovati v družbenih organizacijah in v samoupravnih organih. Ni takega vprašanja, ki ne bi moglo biti predmet razpravljanja v ZK, saj je pooblaščena razpravljati o tem.

Zadnji čas nekatere osnovne organizacije ne razpravljajo več o pomembnih vprašanjih, kot so: nerešeno vprašanje, s čim se najukvarjajo člani ZK in osnovne organizacije. To je bila ena

(Nadaljevanje na 3. strani)

KIDRIČEVO

Proizvodni plan

Te dni so sveti proizvajalcev delovnih enot TGA sprejemali količinski plan proizvodnje za leto 1965. Po predlogu bi naj proizvedli: glinice po bayerjevem postopku 90.000 ton, aluminija v obeh elektrolyzah 35.000 ton, anodne mase 20.150 ton, 14.500 ton zlitin in 20.910 čistega aluminija. Za delovno enoto energetike predvideva predlog plana na proizvodnjo 481.000 ton pare, 57.500 kub. m plina, 1.280 ton katrana, fenola 130 ton in 18.000.000 kWh električne energije — in še usmerjevalnica 594 GWV. Sveti proizvajalcev so o predloženem obširno razpravljali. V DE glinice je bila raz prava živahnina, ker je še vedno mnogo težav in motenj v tehnološkem postopku, ki pa bodo verjetno kmalu odpravljene. Plan 90.000 ton glinice je svet proizvajalcev soglasno sprejel in s tem prevzel nase zahtevne in odgovorno nalogo.

Malomarnost in neodgovornost

Je zimski čas, ki prinaša mnogo neprijetnosti in težav predvsem kar se tiče cest, ki često povzročajo nevičnost kolesarjem in pešcem. Beseda je o cesti, ki večje cesto Ptuj—Pragersko s cesto Ptuj—Ljubljana skozi naselje Kidričeve. Po njej se vozi in hodi veliko zaposlenih v TGA. Cesta je namreč tako poledenela in gladka, da hodi po njej človek v popolni negativnosti in strahu pred padcem. Pasanti upravičeno vprašajo, kdo je odgovoren za posipanje te ceste, ki je bila doslej posipana le enkrat pa še to bolj po reklamo, kakor za varnost.

Za omejitve izostankov

Vsako leto zasledimo v poročilih HTV, kakor tudi v mnogih drugih podatkih o izpadih delovnih dni, ki povzročajo precejšnjo gospodarsko škodo. Ker smo o pomankljivosti, ki so nastale po uvedbi 42-urnega delovnega tednika v TGA že poročali, si danes nekoliko ogledamo gibanje izostankov od dela v letu 1964 in primerjamo to z letom 1965, ko še ni bilo skraj-

**V spomin
Prelogovemu očetu**

šanega delovnega časa. V letu 1964 je v kolektivu znašalo povprečno število zaposlenih 1839, v letu 1965 pa le 1782, iz česar je razvidno, da je število zaposlenih poraslo za 2,18%. Stevilo izostankov z dela je poraslo v minulem letu za 0,28%. Največ izostankov odpade na bolniški stalež. Bilo jih je 22.671 delovnih dni. Pri rednih dopustih je opazen padec za 0,30%. Ce bi izpadle dni preračunali v denar, bi postal še mnogo bolj jasno, zakaj se je treba energetično boriti proti izostankom z dela. V poslovanje po novih organizacijskih shemah se bo vsak izpad občutil mnogo bolj kot dolej, zato bo nujno potrebno spraviti izstanke na minimum.

Za čimprejšnjo strokovno izobrazbo

Delovne enote v TGA, ki so že sprejele ocene delovnih mest po tablarnem delu pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, so se posvetile sedaj vprašanjem strokovne izobrazbe. Gre v glavnem zato, da se člani kolektiva, ki nimajo strokovne izobrazbe, pa so na delovnih mestih, kjer je kvalifikacija potrebna, vključi-

Pisma uredništvu

Pismo iz Jugoslovanske vojne mornarice

zijo, da se čutijo enakopravni z ostalimi državljanji, ki so imeli tozadovo boljše pogoje. Tukaj občutimo, da tudi mladina pravilno razume pomen in dragocenost resničnega bratstva in enotnosti naših narodov. Odlično se razumem s sovračniki, ki so prišli v JMV iz Srbije, Hrvatske, BiH in Crne Gore. Enako bi se razumeli tudi s sovračniki iz Makedonije, če bi bil med nami.

Pošiljam pozdrave vsem tovarišem, ki služijo v enotah JLA v Ptaju. Ce bi tam izhaljal iste vojne pošte, bi njega naprosil, nam vam prenesi moje pozdrave, tako pa jih pošiljam vsem po »Tedniku«. Moji pozdravi so namenjeni poleg vojakom tudi vsem domaćinom, ki služijo v drugih enotah JLA po domovini in vsem občanom.

Prilagam svojo sliko, da si me bodo lažje vidi predstavljali in da me bodo videli domaći iz Pestik in okolice, ki jih še posebej pozdravljam, enako pa tudi vse zaposlene na vojnem odseku v Ptaju. Upam, da mi boste tudi kdaj odgovorili, kar me bo zelo veselilo.

Mornar Peter Vesenjak,
V. P. 1159-92-6 Pulj

Po regulaciji Pesnice voda na travnikih

Regulacija Pesnice v okolici Juršinci je mimo. Sedaj kopljajo še melioracijske potoke. Pesniška dolina je prekopana, oziroma obdana z jarki, vendar, kaj vidimo za njimi? Poplavljena področja, oziroma travnike v vodi. Ponokad, na najbolj ogroženih predelih, ki so že od zdavnaj zelo zamočvirjeni, tudi po regulaciji ni opaziti še nobene spremembe. To je zaradi tega, ker so na najbrž pozabili, da je potrebna drenaža.

Taki jarki bi že morali biti, čim so izkopali melioracijske potoke. Zlasti lep primer se počaže ob cesti Ptuj—Polensak pred Hlaponci, kjer je še vedno levo in desno ob cesti pravcate jezero, kljub temu, da je razdaja med dvema melioracijskima potokoma približno 800 metrov. Isti primer je v Mostju. Korist novega potoka pa je vidna v Juršincih, kjer letos prvič ni bila poplavljena cesta pri zadaji veliki odjugl, ker je voda odtekala v velikem toku. Sicer je bilo tam ob podobnih razmerah pravo jezero. Ob vsem tem je vprašanje, zakaj toliko jarkov? Najbrž ne bo več nevarnosti, da ne bi sedanja struga Pesnice zmogla vode, ki bi kdaj pritekla po dolini.

Brez drenažnih jarkov torej ne bo šlo in te bo potreben čimprej izkopati; v nasprotnem primeru tudi regulacija mnogo ne bo pomagala.

EK, Juršinci

Juršinci

Krajevni problemi pred zborom volivcev v Juršincih

V nedeljo, 31. januarja, je bil v Juršincih zbor volivcev. Obravnava so precej problemov in zadev. Predvsem je šlo za tolmačenje dela občinske skupščine v minuti umobdobju, dalje za volitve poslanec v odbornikov.

S strani prek 300 navzočih vaščanov je na triinpolnem zboru bilo tudi precej kritike na račun zanemarjenih krajevnih cest in prekratke ordinacijske česa zdravnika v juršinski, sodobno opremljeni ambulanti. Vaščani so zahtevali, da se čimprej za stalno namesti zdravniki v Juršincih. Tu namen naj ostane prazno stanovanje v bloku, kjer je že stalno zdravnik. Največ kritike je bilo izrečeno na račun dimnikarske službe, kajti le-to smatrajo vaščani ponerek za nepotreben. Predvsem je slabost v tem, da pridejo dimnikarji točno ob času k vsaki hiši, ko je potrebno plačati delo, ki večkrat ni bilo opravljeno. Poseben problem je tudi regulacija Pesnice in njenih pritokov. Vaščani kritizirajo planerje, ki so si izmisli toliko posranskih pritokov. Skoda ni samo zaradi univenega zemljišča, temveč zaradi tega, ker voda kljub vsemu ostaja na travnikih, ker ni zkipanih drenažnih jarkov. Tudi glede mostov je precej godrnja-

nja, ker jih Vodna skupnost ne namerava postaviti, ampak napraviti le nekakšne globinske prehode z utrjenim dnem. Vprašanje žejva, v jeseni, pozimi ali spomladni, ko je odjuga. Kako bodo čez prehode vozili kmetovalci s konjsko ali govejo živilo? S tem ljudje ne soglašajo. Na zboru volivcev so ocenili, da nepravilen predlog Občinske skupščine Ptuj, da se območje Juršinc prenesi v drugi proizvodni okoliš. Gleda tega zahtevajo volivci: točnejše analize oziroma, da ostane to območje kot doslej v tretjem okolišu.

Vaščanom je v imenu obč. skupščine odgovarjal odbornik Ivan Kaučič, v imenu dimnikarskega podjetja pa direktor. Prvi je precej nadrobno razložil to in ono iz referata in nazorno razčlenil vse se nejasne pojme. K temu sodi tudi prispevek za kmečko zavarovanje, prijava drevesničarjev in trnščarjev o njihovi proizvodnji itd.

Nekateri vaščani so odhajali že pred koncem zborna, včetna pa je čakala na konec. Ko so se razhajali, so izjavljali, da je koristno se večkrat sestati ter skupaj reševati probleme.

BJ

Z zborna volivcev v Cirkovcah

Naša družbena ureditev temelji na načelu širokega upravljanja delovnih ljudi in je postavljeno načelo, da naj pride mnenje volivcev do izraza tudi v upravnih organih oblasti. Volivce, oziroma njihove težave naj bi zastopali voljeni predstavniki ljudstva bodisi v občini ali v višjih organih oblasti. Volivci zaupajo to nalogu svojim predstavnikom, zato upravljeno pričakujejo, da jim počajo o svojem delu.

Zbor volivcev za območje krajevne skupnosti Cirkovce je v nedeljo, 24. januarja 1965, to tudi potrdil, saj se je na njem zbral nad 200 ljudi. To število pove, da se volivci zanimajo za delo organov od krajevne skupnosti navzgor.

Pričakovali so, da se bo zbor udeležilo več predstavnikov občinske skupščine in občinskega odbora SZDL, najbolj pa, da bodo lahko govorili s predsednico skupščine in s svojim poslancem. Razočaraní so bili, ko so ugotovili, da tega ni bilo, zato jih ni zameriti opazk, naj bodo v bodoči poslance tisti, ki jih bodo volivci predlagali za kandidate, ne pa takšni, ki jih pozneje nikdar ne vidijo v svoji sredini.

ozbora RK itd. Ves čas pa je poleg vsega tega vestno opravljalo posle zastopnika DOZ-a.

S svojo dobroto, velikimi izkušnjami in stalno pripravljenostjo pomagati vsem in vsakomur, si je postavil lep spomenik velikega delavca in borca za narod, njemu tako drage ljubari.

Na zboru volivcev so obravnavali poročilo o delu občinske skupščine, urbanistični program, prispevke in davke, o statutu krajevne skupnosti in raznemu druga krajevna vprašanja. Poročilo o delu občinske skupščine je dal odbornik Alojz Klanjšek. Trudil se je po svojih močeh, čim bolj pojasnititi delo skupščine.

Poročilo o urbanističnem načrtu so navzoči poslušali z zanimaljem, vendar jih ni zadovoljilo. Mesto Ptuj je sicer podrobnejje obravnavano, medtem ko so zunanjji okolisci prikazani površno. Volivci želijo, da bi na takšnih zborovanjih na zemljevidu pojasnili, kje in kako se lahko nadalje gradi. Končno bi bilo potrebno konkretno določiti zemljišča za novogradnje.

Ker se tega ni, je v okolišu mnogo črnih gradenj. Volivci menijo, da za takšno početje niso krivi samo izvajalci, ampak tudi odgovorne službe. Ce je že zbor volivcev obravnaval urbanistično ureditev kraja, bi moral v razpravi sodelovati tudi odgovorni strokovnjak, ki bi lahko pojasnil postavljena vprašanja in odbornika volivci.

Z zanemanjem so volivci poslušali informacije o davkih in prispevkih za leto 1965. Ne morejo se sprijazniti s tem, da je zemljiščo področje katastrske občine kategorizirano v I. okoliš, sosedno, enako kvalitetno pa v III. okoliš. To je potrebno vskladiti. Poleg tega pa stalno priteka voda s travnikov v III. okolišu na travnik v I. okolišu in jih poplavila. Taki travniki ne sodijo v I. okoliš. V informacijah o davkih niso upoštevane oprostive oziroma olajšave pri davkih za ostarele in osamljene ljude, katerih sinovi služijo vojaški rok, pred tem pa so de-

lali na kmetijah. Olajšavo bi naj priznali tudi, kjer so ostali na kmetiji ostareli, nad 55 let starji ljudje, ki jih lahko štejemo za delno nezmožne.

Zbor volivcev je tokrat obiskalo mnogo žena, kar je malo presenetilo. Povedala so, da bi se rade pogovorile predstavniki občine o priznanju pravic, kot jih imajo zaposlene žene. Zelijo, da bi v času nosečnosti porodila in po porodu tudi one imeli dovolj časa proučiti in da se bodo posvetovali s svojimi volivci in organi samoupravljanja. Ni dovolj, da so na sejah skupščine sprejeti razni odločki, akti in priporočila.

Izvedeni so, da je v občini Cirkovca v zadnjem času ni imela vidnih uspehov. Stevilo članstva je padlo, ker se ni dovolj skrbelo za vključevanje mladih in za vprašanje izstopov iz SZDL z raznimi izgovori. Mnogi občani ne vedo, ali so člani SZDL ali ne. Gleda na stanje si je krajevni odbor SZDL postavil nalogu izvršiti široko akcijo obnovitve in vključevanja v SZDL. Odbor želi aktivirati gospodarsko in politično življenje kraja in se energično lotiti pripravo na blizujoči volitve. Le z dobro pripravo mogoče doseči, da bodo volivci izbrali takšne kandidate, ki bodo pravilno zastopali mnenje in želje občanov in kos nalogam odbornika kot javnega delavca.

Gleda stikov ugotavlja plenum, da so nekateri odborniki premalo v stiku s svojimi volivci iz delovnih skupnosti; poniekod niti ne vedo, kdo je njihov odbornik. Opuščeno je sklicevanje zborov volivcev v delovnih organizacijah, v vseh statutih pa piše, da se sklicujejo zbori delovnih skupnosti, ker to zahteva neposredno samoupravljanje. Postavlja pa se vprašanje, zakaj ni bil do danes sklican niti en zbor delovne skupnosti? Brez dvoma sta tega krije skupščina in delovna skupnost, zato je potrebno v bodoči v skladu z delovnimi skupnostmi ter delavskimi svetimi in tako nadaljnje razvoja in graditve komune.

B. F.

Socialistična zveza o proračunu občine Ormož

Prispevki in davki v 1965.

V četrtek, 4. februarja 1965, je bil pri Abonentu v Ormožu razširjen plenom Občinskega odbora SZDL, na katerem so navorozi razpravljali o proračunu občine za 1965. leto. Predsednik Občinskega odbora SZDL Vlado Ožbolt je na plenumu poročal o smernicah proračuna občine. Poročilo je konkretno obravnavalo predvidene dohodke in izdatke v tekočem letu, seveda z upoštevanjem zvišanja osebnih dohodkov, ki morajo nastaviti skladno s povečanjem življenjskih stroškov.

Proračunska sredstva za letos je bodo v občini sestavljena iz prispevkov in dohodkov, ki jih dosežejo občani z osebnim delom, od dohodkov, ki jih občani plačujejo od premoženja in premoženskih pravic, ter od davkov od dopolnilnega dela. Proračunski dohodki se bodo tudi formirali od prometnih davkov, upravnih, sodnih in občinskih tak. Prispevek iz delovnega razmerja je združen z rednim in dopolnilnim proračunskim prispevkom. Ta prispevek ima skupno stopnjo 17,5%. Po predlogih bi naj zvezza imela 3%, republika 7,7% in ostane občini samo 6,8%. Na podlagi pavšalnih osnov pa bi se naj naprej plačeval, kot dolej prispevek iz osebnega dohodka, dohodka odvetniških pravnikov, gospodinjskih poslovnih, od oseb, zaposlenih v krajevnih skupnostih, in osebnih dohodkov ribičev in lovec.

Po predvidevanju se bodo letos v občini nominalni osebni dohodki povečali za 20% na lani. V občini Ormož se letos predvideva 437,5 milijonov dinarjev prispevka iz delovnega razmerja. Prispevek iz osebnega dohodka, dohodka odvetniških pravnikov, gospodinjskih poslovnih, od oseb, zaposlenih v krajevnih skupnostih, in osebnih dohodkov ribičev in lovec.

ŠPORT

ZIMSKI ŠPORTI V PTUJU

V decembru lanskega leta je bila v sklopu TVD Partizan ustanovljena sekcija za zimske športe. Glavna naloga sekcije je organizacija zimskih športov ter predvsem v času semestralnih počitnic pritegniti čim več mladine na smučišča in drsalnišča. Zal, nam letošnja zima ni bila naklonjena in marsikateri načrti so ostali neizpolnjeni.

Klub izredno kratkim ugodnim vremenskim razmeram, je sekciji uspelo 14 dni vzdrževati drsalnišče v Ljudskem vrtu. Ob tej priliki se zahvaljujemo Tovarni avtopremere in Elektrovinjarju, ki sta brezplačno izdelali potrebljno orodje za čiščenje drsalnišča. Posebno zahvalo smo dolžni tudi gasilcem, ki so vedno prisotni na pomoč pri polivanju ribnika.

V semestralnih počitnicah je sekcija priredila brezplačen smučarski tečaj, ki se ga je udeležilo 42 tečajnikov in tečajnic. Tekma v slalomu in smuku po končanem tečaju je pokazala, da so med mladino v Ptiju talenti, ki bi pri ugodnejših vremenskih razmerah, lahko tekmovali tudi s svojimi vrstniki iz Maribora, čeprav so slednji dan za dnem na smučiščih ob pohorskih žičnicah. Za tekmovanje so bili tečajniki razdeljeni v tri skupine. Rezultati so naslednji:

I. skupina — slalom:
1. Slavko Siebenreich 33.0, 2. Lojze Strafela 44.0, 3. Dušan Čeh

II. skupina — smuk:
1. Boris Voda 19.0, 2. Franc Kramberger 23.4, 3. Dušan Rošč 26.1.

III. skupina — smuk:
1. Mitja Hodnik 21.6, 2. Darja Nadešberger 22.0, 3. Milan Koštanj 24.0, 4. Miran Koštanj 24.0, 5. Vesna Vuković 25.0, 6. Valerio Pečnik 25.1, 7. Miran Horvat 28.0, 8. Davorin Samojlenko 32.0, 9. Ljubica Mavrič 36.0.

Niti dva meseca nista minila od kar je ustanovljena sekcija za zimske športe. Zato je nesmiselno govoriti o uspehih. Res je le eno, da so poleg plavanja in planinarjenja zimski športi najbolj zdravi in potrebljni. Skromen začetek urejenega drsalnišča in smučarski tečaj sta odločno pokazala, da mladina želi preživeti semestralne počitnice na snegu in ledu. S pravočasnimi pripravami jeseni in ob razumevanju odgovornih činiteljev in podjetij, je možno tudi v Ptiju razviti zimske športe. Upajmo, da nam bo to prihodnjo zimo tudi uspelo.

Od Ptuja do Središča v kužnem l. 1681

(Nadaljevanje s 5. strani)
zi okna in vrata, ki so jih zaradi smradu na široko odprli, opazuje popotnik naslednji prizor:

Cerknovnik je prizjal pripravljenico plemenico in jo držal med bolnikom in spovednikom, da bi ogenj in dim odganjal boleznen, in še naprej škropil s kisom po sobi. Duhovnik pa je obstal za dva sejna od bolnika in poslušal njegov spoved. Bolnika jekuha vročica, težko je dihal, še teže govoril. Pod ušesi, na vratu in na prsih so mu že začele kazati temovnišnjeve otekline. Ko se je okuženec spovedal, ga je duhovnik obhajal. V srebrno lunulo na palici je pritrdil hostijo in jo od daleč položil bolniku na jezik, ne da bi se mu približal. Nato je lunulo razkužil nadognjem plamenice. S tem je bila zadnja tolazba opravljena. Duhovnik in cerknovnik sta stopila iz hiše.

—Občudujemo vašo krščansko ljubezen do trpežih, — nagovori popotnik duhovnika in se mu pokloni.

—To je moja dolžnost, gospod, — odgovoril duhovnik. — A kdo ste, popotnik? — vpraša in nezupno ogleduje tuja od nog do glave.

— Moje ime je Ferdinand Schierer, provisor sanitatis, kužni komisar, ki me je oblast poslala v okuženo Središče, da pomagam ljudem.

— A jaz sem Jurij Hauptmann, plebanus (župnik) hajdinski, — odvraje duhovnik.

—Slišal sem že o vas, kako požravovalno skrbite za svoje župljane. Prepričan sem, da tudi meni ne odrečete nekaj pojasnil, za katera vas prosim.

V pogovoru gredo skozi vas. Zupnik pripoveduje Schiererju o vsem, kar ga ta povpraša, in kar bi ga utegnilo zanimati. Tako govoriti:

—Ali je treba še dolgega razlaganja, kaj je napravila kuga iz naših krajev! Sami ste videli, kako je ta cvetična pokrajina zdaj zapuščena in kakor izumrla. Tisoč jezikov bi ne popisalo grozot, ki so zadele te kraje. Poglejte! Polja leže neobdelana, in če so posejana, ostanejo nepočeta. Skoraj ves promet je zaprt, sejmi in cerkvena proščenja preporvana. Ceste so zagradi, mostove podri, da bi ljudje ne sli križem. Meja proti Hrvaski je strogo zastražena. Nikogar ne pusti v mesto, kdor ne pokaze „fede“ (izkaz), da ne prihaja iz okuženih krajev), po šak je sumljiv.

Ljudje umirajo trumoma. Povod zaletost in jok. Poglejte te hiše z belimi križi! Nekatere so prazne, ker so izumrli vsi stanovniki. V nekaterih bolnikih v mukah in grozji pričakujejo konca. Grobar mi je umrl pred tremi dnevi, in nikogar ne dobim, da bi ga nadomestil. Kdo pokopuje mrljice, kdo jim stori zadnje usmiljenje, da jih z želenjim kavljivim potegne iz hiše in odpelje v kužno jamo. Zadnji čas so ljudje še bolj razburjeni, češ da bodo vsi pogubljeni, ker je oblast prepovedala pokopavati za kuge umrle v posvečeni zemlji. Namesto v moliči in premagovanju štejčo mnogi tolazbe v vinu in razbrzdanem uživanju. V ptujskih predmestnih krmečih plešejo in razgrajajo, da se bog usmili! Prišli so birči, da bi jih razgnali, pa so se z njimi sprili in jim grozili z orozjem. A kazen je prišla tudi ranje. —Cras-mrti— jih je pograbila sred grotte; ta je padel kot od strele zaledi sred rajanja, oni se je zgrudili s kozarcem ob ustih.

Strašno je razdejanje povsod, in konca ne vidim. Grešniki smo res, vso smo potrebljani in pokore, a prizanesi nam, bog, že zaradi nekoljnih otrok! —

Tako je končal svoje pripovedovanje plebanus Hauptmann. Zadnje besede je govoril tisto in zaostalo.

Kužni komisar je zvedel dovolj in preved. Poslovil se je od župnika in odjaha proti Ptiju.

Ko pa je prisel do Drave, ni mogel dalje. Most je bil ob ptujskem bregu podprt. Stražnik na oni strani je manjal z rokami in odkimaloval v glavo, češ da ni mogeče čez Komisar je vzel svoj „fede“ in z različnimi krenjami dopovedoval stražniku, da ima dovoljenje, in naj ga pusti v mesto.

Dolgo je moral čakati, da so sprili ponj na zasilenem brodu. Komisar je bilo treba prepeljati posebej, ker je bil brod za vse prešibak.

Prvi ukaz: tržani naj strogo zastrazio mejo in puste čez le one, ki imajo neoporečen „fede“.

Drugi ukaz: mrljice ne smejo pokopavati na pokopališču, ampak v kužni jami na spodnjem koncu trga.

Tretji ukaz: v hiše z belim križem ne sme stopiti nihče razen zdravnika, duhovnika ali pogrebca.

Jedede po mestnih ulicah je vi del nenavadne reči. Pred mesnico Simona Jurančiča so stale mestne gospodinje in dekle s cekarji, ki so prisile po meso. V vratih mesnice je bila odprtina, ki je skozi njo metal mesar v nastavljene cekarje meso. Na mizi v odprtini je stal kotoč z jesihom. Vanj so spuščale kupovalke denar. Tudi tek je na sličen način prodajal svoj kruh. Na lopar z dolgim ročajem je polagal hlebce in jih skozi okno da jati svojim odjemalcem. Tudi ta je imel posodo z jesihom, kamor so metali ljudje novce.

Vsaka druga ali tretja hiša je imela bel križ. Na Florjanskem trgu je srečal magistrus sanitatis, kužnega zdravnika. Bil je čudno opravljen. Razen povočene halje in kapuce je imel na obrazu masko s tekljenimi naočniki in doigim nosom, podobnem kljunu, kjer so bile različne dišave, da so blažile kužni smrad, kadar se je približal bolniku. V roki je nosil dolgo palico, s katero je otipaval okužence.

Ko so otroci zagledali zdravnika na trgu, so se z vriščem razbežali, kričeč: —Mohr! Mohr! Schierer je poznan Mohra, zato ga je ustavil in nagovoril: —No, prijatelj, kam tak uren?

Mohr je snel svojo masko in odvrnil: —K bolniku. Vsak trenutek moram biti pripravljen, da me po klicajo. Vsekemu pomagam, kolikor morem in znam. Naporna služba. In nevarna. Zjutraj ne morem reči, da ne bom ležal tudi jaz zvezčer, pokrit z gnojnimi bulami v kužni jami. A kaj hočemo! Božja volja naj se zgodil!

—A s čim zdravite okužene bolnice?

—Različna zdravila priporočam. Najcenejše zdravilo so krastace. Krastace je treba posušiti na soncu in stolci v prahu. Ta prahu uživajo bolniki na kisu ali mleku. Tudi polni v veverice, pripravljene na isti način, so dobro zdravilo. Na otekline devam oblike iz govna in mleka. Gosposke ljudi zdravim z vrastvom, ki mi ga je zaupal graski zdravnik dr. Charatin: smokve, orehe in vinsko ležišče stolcem v možnarju vsako posebej. Nato vse dobro zmešam, predenem soli ter sok citron in posmaran. Iz te zmesi napravim kroglice. To je latverg. Zelo pomaga.

Se dalje bi govoril učeni magister, a Schiererju se je mudilo, da čimprej dospe v Središče. Se je mimogrede zvedel, da je pred tremi urami za kugo gvardijan ptujskih kapucinov Luka in še mnogo drugih, v tem letu okrog 200 ljudi. Ko je jezdil skozi predmesto, je odmevalo iz neke beznem razposajeno petje. Slišal je pesem v veseljaku Avguštinu, ki je v času kužne bolezni na Dunaju tako napisil, da je oblezal nezavesten. Ponoči so ga našli blapci, ki so pobrali mrljice, in ga vrgli v kužno jamo, misleč, da je umrl za kugo. Ko se je drugo jutro streznji, je vstal čil in zdrav in potem živel še 28 let. V pesmi, ki je po peli, so se večkrat ponavljale besede:

O mein lieber Augustin, Augustin,

O mein lieber Augustin, alles ist ihm!

Slišal je tudi slovensko povevko:

Gnes se napij, gnes se navžij, zútra te kúga že vmoril!

Ježdec je pognal konja in naglo dirjal čez Spodnje Dravsko polje mimo Gorisnice, Velike Nedelje in Ormož, proti Središču. Na vsej poti je srečeval le bedo in obup. Morilka kuga je gospodarila povsod.

V pozrem popoldnevnu je prišel v Središče in se predstavil županu Stefanu Simoneriu.

Središčani, sosedje Hrvatov, so bili zaradi kuge v veliki nevarnosti, saj je skozi Središče peljala pot v sosedno Medžimurje in v Varaždin, kjer je kuga strašno morila. Kmalu po svojem prihodu je izdal kužni komisar sledeči ukaz:

Prvi ukaz: tržani naj strogo zastrazio mejo in puste čez le one, ki imajo neoporečen „fede“.

Drugi ukaz: mrljice ne smejo pokopavati na pokopališču, ampak v kužni jami na spodnjem koncu trga.

Tretji ukaz: v hiše z belim križem ne sme stopiti nihče razen zdravnika, duhovnika ali pogrebca.

Cetrti ukaz: onkraj Trnave naj se zgradi lazaret ali kužna hiša, 1682 vsega skupaj 592 ljudi. Zupnik Andrej Golob je tolzal umirajoče, pa sam ni bil kos napornemu delu. Trg Središče je bil od jeseni 1681 do pomeridi 1682 ena sama mrtvačnica. Sela ko je izpraznila domala vse hiše, je odtegnila »črna smrť« svojo morilno roko. Le v Jurinovi hiši tik kapele ni umrl nihče, čeprav sta bila dva Jurinova celo pogrebca in sta imela z okuženimi mnogo posla. Pila sta, pre, samo sirotko, jedla zelo malo in živila kolikor se da skromno.

Ko je prisel Schierer v Središče, je bila že polovica hiš okužena in označena z belim križem. V mesecu maju, juniju, juliju in avgustu je umrl nad 50 ljudi. Schierer je bil odločen mož, pa je sel pogumno v boj z neusmiljeno morilko. Požravovalo so mu pomagali župan Simoner, pisar Miklavž Fuks, sei Marko Trepec, ki je hodil v Ormož po zdravila, ter domačin Jurij Čavničar in Andrej Fukser.

A vsi ukazi, prepovedi in vsa vnema je malo zaledila, saj je umrlo do maja naslednjega leta 1682 vsega skupaj 592 ljudi. Zupnik Andrej Golob je tolzal umirajoče, pa sam ni bil kos napornemu delu. Trg Središče je bil od jeseni 1681 do pomeridi 1682 ena sama mrtvačnica. Sela ko je izpraznila domala vse hiše, je odtegnila »črna smrť« svojo morilno roko. Le v Jurinovi hiši tik kapele ni umrl nihče, čeprav sta bila dva Jurinova celo pogrebca in sta imela z okuženimi mnogo posla. Pila sta, pre, samo sirotko, jedla zelo malo in živila kolikor se da skromno.

Ko je kuga ponehala, je odšel iz Središča tudi kužni komisar Ferdinand Schierer. Požravovalno se je trudil in izpolnilo točno svoje dolžnosti, zato je dobil od oblasti pojavno izpriceloval.

V. Klemenčič

Osebna kronika

ROJSTVA, POREKE IN SMRTI NA OBMOČJU MATIČNEGA URADA PTUJ

Rodile so:

Sonja Berden, Gregorčičev drevored 7 — Simona; Marija Plavec, Slapšinci 17, Ljutomer — Marija; Ana Zlžek, Veščica 22, Ljutomer — Jožeka; Anica Voljč, Hardek 36 — Borisa; Rožika Zajšek, Mejna c. — Janka; Jožica Drevenski, Stanošina 23 — Metko; Jožica Pintarič, Grubošev 70 — deklico; Terezija Brumec, Skorba 5 — Mirana; Hilda Brglez, Breg 26 — Tomislava; Marija Kelenc, Zamušani 112 — Sonjo; Otilija Zajbela, Trnovci 38 — Julčija; Angela Junger, Mariborska 47 — Brigit; Marija Čaričko, Selška c. 23 — Ireno; Francka Struci, Kildričev 64 — deklico; Marija Lah, Placar 35 — dekčka; Amalija Vidovič, Ljubljana 3 — deklico; Irmgard Blagovič, Muzejski trg 1 — Sabino; Marija Sel, Starše 53 a — Tončka; Ivanka Planinšek, Peterje 22 — Jerico; Katarina Macuh, Slovenija vas 54 — Lilijan; Cecilija Frangeš, Stranske Makole 13 — Zdravka; Cecilia Marin, Brstje 3 — Jelko; Marija Novak, Vintarjeveci 17 — Janeza; Silva Solatnik, Škole 31 — deklico; Terezija Brencič, Nova vas 42 — Mileno; Marija Vidovič, Apače 50 — deklico; Vida Lenart, Placar 14 — deklico; Ljudmila Gregorčič, Mekotnjak 16, Ljutomer — Franca; Verica Kolarčar, C. Ogle Meglič 12 — Marija; Marija Solar, Budina 52 — Romana; Francka Bobnarič, Mali Brebrovnik 29 — Marjana; Neža Plohl, Stojnici 115 — Mirana; Marjana Martinčič, Sp. Hajdina 117 — Lidija; Julijana Horvat, Trnovska vas 4 — Marto; Silva Križan, Lešnički vrh 7 — Lidija; Marija Petrovič, Bukovci 154 — Zdenko; Alenka Rajh, Poštna 2a, Ormož — Benjamina; Marija Roškar, Bukovci 91 — Irena; Francka Lešnik, Breg 33 — Dušana; Julijana Debelsjak, Gradišče 80 — Ivana; Rozina Mlinarič, Cojzova pot 11 — deklico; Marija Grajfer, Gorisnik.

Poreke:

Anton Pernat, Mihovci 7, in Alojzija Topolovec, Kungota 37.

Umrla:

Marija Klobasa, Kicar 78, roj.

1890, umrla 26. jan. 1965.

Upalni odbor DU

RAZPIS

Društvo upokojencev — podružnica Ptuj sprejme:

I. vodjo okrepčevalnice s poznanjem gostinstva,

</